

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 2 juli 1951

*'s Morgens te 10 uur aangevangen en 's middags voortgezet, Trêveszaal.

Aanwezig: De Minister-President Dr. Drees en de Ministers Albregts, Joekes, Liefstinck, Van Maarseveen, Mansholt, Mulderije, Peters, Rutten, Staf, Stikker, Teulings en Wemmers (afwezig zijn de Ministers Van den Brink en In 't Veld).

Tevens aanwezig: Staatssecretaris Götzen (bij de punten 1 t/m 3 en 17) en Staatssecretaris Kranenburg (bij punt 12).

Plv. secretaris: Jhr.Mr. A.J.M. van Nispen tot Pannerden.

2. Ingekomen stukken en mededelingen

1. Oorlogsschade gerepatrieerde Nederlanders uit Indonesië

Staatssecretaris *Götzen* wijst er op, dat op de agenda van de Tweede Kamer de motie-Hoogcarspel is geplaatst. Na enige discussie besluit de *Raad*, dat de Minister van Financiën in aanwezigheid van Staatssecretaris *Götzen* voor de Regering zal antwoorden, waarbij hij naar voren zal brengen, dat uitbetaling van oorlogsschade aan Nederlanders voor schade in Indonesië geleden

- in strijd zou zijn met het territorialiteitsbeginsel van de Wet op de Materiële Oorlogsschade,
- bovendien onuitvoerbaar zou zijn, omdat geen schade-enquête heeft plaats gevonden.

De *Minister-President* voegde hieraan toe, dat Nederland op andere wijze aan zijn morele verplichting tegenover deze getroffen en voldoet en dat de vraag om vergoeding te laat komt, daar indertijd deze post op de begroting van Indonesië had moeten worden gebracht.

*3. Uniezaken**a. Onregelmatigheden in kamp Teuge*

Minister *Peters* deelt mede, dat ter gelegenheid van de verjaardsviering van Prins Bernhard in kamp Teuge na de Nederlandse vlag, die van de Zuid-Molukken is gehesen, o.a. in aanwezigheid van de burgemeester van Voorst en dat redevoevingen zijn gehouden met bedenkelijke strekking. De *Minister-President* meent, dat ernstig overwogen moet worden de kampleiding te ontslaan. Men moet nu toch weten, dat men in het kamp niet kan handelen alsof het een legerkamp van de Zuid-Molukken is.

Minister *Joekes* wijst op de grote verantwoordelijkheid van de burgemeester.

Staatssecretaris *Götzen* acht na het perscommuniqué van de Regering over het optreden van de Ambonezen handelen terzake vereist.

Minister *Van Maarseveen* zegt toe over de gebeurtenissen in kamp Teuge nadere gegevens te zullen inwinnen.

17. Maatregelen met betrekking tot ex-KNIL-militairen in Nieuw-Guinea, die bij opheffing van hun tijdelijke KL-status niet kunnen overgaan naar de KL (Brief van de Minister voor Uniezaken d.d. 18 Juni 1951, Letter J 51, met 1 bijlage.)

Op voorstel van Minister *Peters* wordt dit punt in aanwezigheid van Staatssecretaris *Götzen* besproken. Zoals in de nota uiteengezet gaat het om drie groepen militairen, die niet naar het KL zullen overgaan:

- a. Nederlanders (voornamelijk Indo-europeanen)
- b. Indonesiërs (voornamelijk Ambonezen)
- c. Papoea's;

totaal vermoedelijk 200 militairen met 100 gezinsleden. Voor de groepen a en b wordt voorgesteld degenen, die noch in Nieuw-Guinea, noch in Indonesië kunnen worden opgenomen, over te brengen naar Nederland. Men is er van uitgegaan, dat alleen die personen naar Nederland zullen worden gestuurd, die op geen enkele wijze hetzij in Nieuw-Guinea, hetzij in Indonesië zijn onder te brengen. Staatssecretaris *Götzen* wijst er nog op, dat het thans gaat om een restant, nadat 7 à 800 personen naar de KL zullen zijn overgebracht. Verder merkt hij op, dat het in groep b gaat om volgelingen van Westerling, die voor straf naar Nieuw-Guinea zijn overgebracht en waarvoor indertijd ter bewaking een compagnie mariniers moest worden gezonden. Deze compagnie komt vrij van deze bewaking, indien de gevangenen worden overgebracht. Spreker wijst er op, dat velen propagandist zijn van de "Groot-Maluku-gedachte" en daardoor op Nieuw-Guinea veel meer onrust dan in Nederland kunnen veroorzaken. Het gaat over ongeveer 108 personen met hun gezinnen, totaal \pm 200 personen.

In de Raad rijzen ernstige bezwaren tegen het overbrengen van deze personen naar Nederland. Niet alleen is het door overbevolking en huisvestingsmoeilijkheden lastig ze hier op te nemen, maar bovendien is het niet waarschijnlijk, dat zij in het arbeidsproces kunnen worden opgenomen, terwijl het voor hun kinderen ook veel gunstiger is in de tropen te zijn dan hier in een kamp met beperkte mogelijkheden. Men ziet er tegen op, het Ambonesische probleem in Nederland te vergroten. Verder wordt er op gewezen, dat de Indo-europeanen - gelijk bij demobilisering in Indonesië - geen recht op overtocht naar Nederland hebben en dat de volgelingen van Westerling als gestraften allerminst aanspraken kunnen maken. Men is van mening, dat de fysiek ongeschikten beter en goedkoper in de tropen kunnen worden onderhouden. In verband met de mogelijkheid tot terugkeer naar Indonesië wordt opgemerkt, dat de verhalen als zouden de Ambonezen in Indonesië gevaar voor hun leven lopen door de ervaringen met degenen, die in Indonesië zijn gedemobiliseerd, in geen enkel opzicht bevestigd zijn. De Raad blijkt van mening, dat op de gouverneur ernstige drang moet worden uitgeoefend om zo enigszins mogelijk de gedemobiliseerden, die niet naar Indonesië terugkeren, in Nieuw-Guinea onder te brengen. Op voorstel van Minister Peters wordt besloten met de heer Van Waardenburg, die de volgende week in Nederland zal zijn, dit punt opnieuw te bespreken.

Hierna schorst de Voorzitter de vergadering tot des middags 2 uur.
